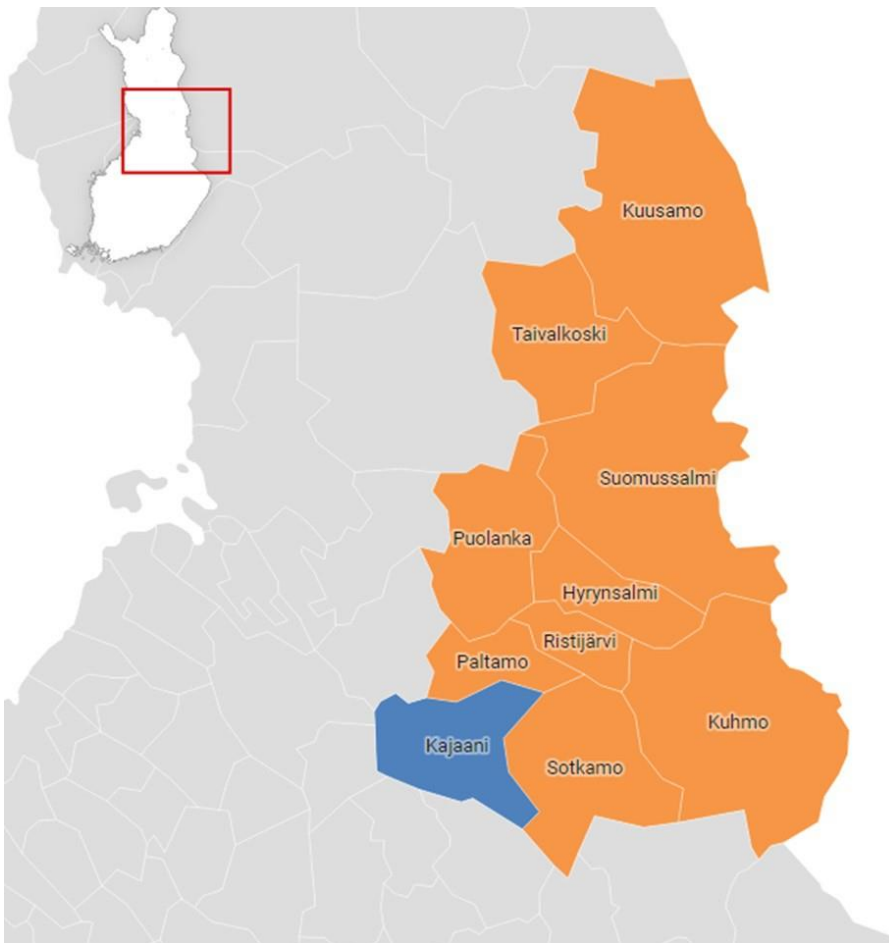

Puolangan kunnan kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja

Kotoutumishjelma on kunnan järjestämä kotoutumisen alkuvaiheen palvelukokonaisuus. Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen kunnat ovat sopineet, että kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja laaditaan yhteisesti työllisyysalueen kunnille. Asiakirjan laatimiseen on osallistunut myös muita alueen viranomaisia. Kotoutumishjelmaa kuvaavassa asiakirjassa palvelut kuvataan yleisellä tasolla. Työllisyysalueen kunnat laativat halutessaan kotoutumisen alkuvaiheen palveluista visuaalisen palvelukartan vuoden 2025 aikana.

Työllisyysalueeseen kuuluvat kaikki Kainuun kunnat (Hyrnsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi) sekä Kuusamon kaupunki ja Taivalkosken kunta.

Kainuu-Koillismaan työllisyysalue (Kartta: Kuntaliitto, lähde: TEM)

Puolangan kunnassa kotoutumishjelmaa koordinoiva taho, yhteyshenkilöt ja yhteystiedot:

Hallinto- ja elinvoimapalvelut, työvoimakoordinaattori Erja Helttunen, erja.helttunen@puolanka.fi

Kotoutumishjelma on laadittu tai päivitetty: 26.11.2024

Kotoutumisohjelman ja/tai sitä kuvaavan asiakirjan laatimiseen osallistuvat yhteistyökumppanit

Kotoutumisohjelman laadintaan työllisyysalueen kuntien lisäksi ovat osallistuneet hyvinvointialueet (Kainuun hyvinvointialue, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue), Kela, Kainuu ELY-keskus, kolmannen sektorin toimijat, Kajaanin kaupungin maahanmuuttajaneuvosto, Kuusamon kaupungin kotouttamisverkosto, Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos ja muut oppilaitokset.

Kainuu-Koillismaan työllisyysalueen johtoryhmä asettaa työllisyysalueen kuntien maahanmuuton ja kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmän tämän yhteisen kotoutumisohjelman mukaisesti. Yhteistyöryhmän tehtävänä on seurata ja kehittää alueellista yhteistyötä kotoutumisen edistämisen palveluissa.

Kotoutumisohjelman laadinnan prosessi ja viestintä kunnassa

Kotoutumisohjelman laadinta on aloitettu elokuussa 2024 kuntien edustajien kesken ja myöhemmin mukaan kutsuttiin eri yhteistyötahot. Säännöllisissä palaverissa on katsottu yhdessä missä mennään ja sovittu miten työstämistä jatketaan. Jokainen kunta on täydentänyt kotoutumisohjelmaan omaa kuntaansa koskevat kuvaukset palveluista, vastuutahoista ja yhteistyöstä.

Kainuu – Koillismaan kotoutumisen edistämisen yhteistyöryhmässä sovitaan yhteisesti viestinnästä kohderyhmälle, kuntalaisille ja verkostolle kotoutumisohjelmasta ja sen sisällöstä.

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi ja monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (KotoL 14 ja 15 §)

Puolangan kunta hankkii vieraskielisten työnhakija-asiakkaiden ja muiden kotoutuja-asiakkaiden lakisääteiset palvelut Suomussalmen kunnan työllisyys- ja hallintopalveluilta. Palvelut järjestetään lähipalveluna Puolangan kunnantalolla sekä soveltuvin osin etäpalveluina.

Vieraskielisten työnhakija-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa Suomussalmen kunnassa vieraskielisten työnhakijoiden henkilöasiakaspalvelusta vastaava elinvoimapalveluiden työllisyysohjaaja, yhdessä asiakkaan kanssa. Muiden kotoutuja-asiakkaiden osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnista vastaa Suomussalmen kunnan hallintopalveluiden maahanmuutto-ohjaaja, yhdessä asiakkaan kanssa. Monialaiseen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin kutsutaan mukaan Kainuun hyvinvointialueelta aikuisten sosiaalityössä työskentelevä sosiaaliohjaaja.

Yhteistyössä kuntien ja Kainuun hyvinvointialueen kanssa on tehty työnjako-ohje koskien kuntaan muuttavia kotoutuja-asiakkaita. Työnjako-ohjetta päivittäessä huomioidaan uuden kotoutumislain mukanaan tuomat tehtävät, määritellään vastuutahot osaamisen ja palvelutarpeen arvioinnin osalta sekä sovitaan säännölliset yhteistyöpalaverit, selkeämmän työnjaon sopimiseksi kunnan ja hyvinvointialueen välillä.

Osaamisen ja kotoutumisen sekä monialaisen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin pohjalta laadittava kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma (KotoL 16 ja 17 §)

Puolangan kunnan vieraskielisten työnhakijoiden palvelut hankitaan Suomussalmen työllisyyspalveluilta ja muiden kotoutuja-asiakkaiden palvelut hankitaan Suomussalmen hallintopalveluiden maahanmuuttopalveluilta. Palvelut järjestetään lähipalveluna Puolangan kunnantalolla sekä soveltuvin osin etäpalveluina.

Työnhakijoiden kotoutumissuunnitelmien laatimisesta vastaa vieraskielisten henkilöasiakkaiden palvelusta vastaava työllisyysohjaaja, Suomussalmen kunnan työllisyyspalveluissa. Muiden kotoutuja-asiakkaiden kotoutumissuunnitelman laatimisesta vastaa maahanmuutto-ohjaaja, Suomussalmen kunnan hallintopalveluissa. Monialainen kotoutumissuunnitelma laaditaan yhteistyössä Kainuun hyvinvointialueen työikäisten palveluiden sosiaaliohjaajan kanssa.

Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (KotoL 25 §)

Työllisyysalueen kunnilla on jokaisella velvollisuus hankkia lakisääteistä monikielistä yhteiskuntaorientaatiota. Työllisyysalueen kunnat pyrkivät myös hankkimaan ja toteuttamaan monikielisiä yhteiskuntaorientaatioita mahdollisuuksien mukaan yhdessä ja tarpeen mukaan myös yli työllisyysaluerajojen.

Kohderyhmään kuuluvat pakolaiset, tilapäistä suojelua saavat, turvapaikkaprosessin tai perheen yhdistämisen kautta oleskeluluvan saaneet, työ- ja opiskeluperäisten maahanmuuttajien puoliset.

Tarve eri kielten suhteen vaihtelee esimerkiksi kuntaan vastaanotettavien pakolaisten vuoksi. Yhteiskuntaorientaatiota tullaan mahdollisesti järjestämään ainakin ukrainan, venäjän, vietnamin, thain kielillä. Tarve arvioidaan asiakaskohtaisesti.

Asiakkaan tarve monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon arvioidaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnissa ja mikäli asiakas ohjataan monikieliseen yhteiskuntaorientaatioon, se kirjataan hänen kotoutumissuunnitelmaansa.

Yhteistyötä tehdään niin työllisyysalueen sisällä kuin laajemmalla alueella, riippuen kieliryhmistä ja ryhmien koosta.

Kotoutumiskoulutus (KotoL 26 ja 27 §)

Työllisyysalue kilpailuttaa verkkokotokoulutuksen kaikille työllisyysalueen kunnille. Suomussalmen kunta tai Kajaanin kaupunki tuottavat kotoutumiskoulutusta työnhakija-asiakkaille.

Muu kuin työnhakijana oleva asiakas ohjataan hänen palvelutarpeensa mukaan opiskelemaan suomen kieltä. Palvelutarve arvioidaan kunnassa. Kielitaidon päättöttestaus järjestetään osana kotoutumislain mukaista kotoutumiskoulutusta.

Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Luku- ja kirjoitustaidon koulutusta ostetaan tarpeen mukaan Suomussalmen kunnalta tai Kajaanin kaupungilta. Lisäksi palvelua voidaan ostaa Kainuun Opistolta, osana aikuisten perusopetusta, joka sisältää luku- ja kirjoitustaidon koulutusta.

Puolangan kansalaisopisto järjestää tarpeen mukaan suomen kielen opetusta. Kieltenopiskelu pienissä ryhmissä on alkuna kotoutumiselle ja voimaantumiselle. Näin voidaan parhaiten kohdata osallistujat yksilöllisesti ja antaa henkilökohtaista tukea.

Opetuksen pääpaino on arjessa tarvittavassa kielitaidossa ja tavoitteena on parantaa opiskelijoiden sosiaalista toimintakykyä ja osallisuutta sekä edistää opiskelijoiden ja heidän perheensä hyvinvointia. Opiskelijoiden työelämä- ja koulutusvalmiuksia parantamalla pyritään mahdollistamaan eteneminen kotoutumisessa.

Kotoutumisohjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (KotoL 13 §:n 1 mom. 5 kohta)

Viranomaisilla on hallintolain (434/2003) mukaisesti yleinen lakisääteinen ohjaus- ja neuvontavelvollisuus, jota erityislait täydentävät. Kukin viranomainen antaa ohjausta ja neuvontaa omaan toimivaltaansa kuuluvista asioista. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas eteenpäin toimivaltaiselle viranomaiselle, eli esimerkiksi viranomaisen asiointipisteeseen tai -kanavaan.

Kunnan vastuulle kuuluvat kunnan omat peruspalvelut ja kotoutumista edistäviä palveluita. Kunnan on tarjottava matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluita kaikille maahanmuuttajille riippumatta maassaoloajasta tai maahantulon syystä. Kunta vastaa siitä, että alueella on tarvetta vastaavasti toimipisteitä tai palveluita, joista ohjausta ja neuvontaa on saatavilla. Ohjausta ja neuvontaa voi toteuttaa kunta tai kunnan valitsema palveluntuottaja.

Kunnan on tarvittaessa annettava maahanmuuttajalle tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, palvelu- ja koulutusjärjestelmästä, työelämästä sekä maahanmuuttajan oikeuksista ja velvollisuuksista Suomessa sekä ohjattava maahanmuuttaja palveluihin. Kunnan kotoutumispalveluissa voidaan yleisellä tasolla kuvata myös muiden viranomaisten toimintaa, esimerkiksi Kelan etuusjärjestelmää tai Maahanmuuttoviraston roolia oleskelulupakysymyksissä. Yleisneuvonnan ulkopuolella oleva ohjaus ja neuvonta kuuluvat kuitenkin toimivaltaiselle viranomaiselle.

Matalan kynnyksen ohjaus ja neuvonta vahvistavat tietoutta suomalaisen yhteiskunnan toiminnasta ja edistävät tavoittamista kotoutumista edistäviin palveluihin ja toimintaan.

(Kuvaus: <https://kotoutuminen.fi/koto24-usein-kysytyt-kysymykset>)

Kotoutumisohjelman aikaiset ohjaus- ja neuvontapalvelut hankitaan kulloisenkin asiakastarpeen mukaan sopimuksella Suomussalmen kunnalta. Työnhakija-asiakkaiden omat vieraskielisten työllisyysohjaajat antavat yksilöllistä ohjausta, tukevat työnhaussa ja neuvovat työttömyyteen liittyvissä viranomaisasioissa. Työllisyysohjaajat ohjaavat tarvittaessa muihin palveluihin ja seuraavat tilanteen edistymistä.

Suomussalmen kunnan maahanmuuttopalvelut vastaavat kaikkien maahanmuuttajien ohjauksesta ja neuvonta, asiakkaiden tarpeiden mukaan.

Puolangan vieraskielisten työnhakijoiden kotoutumishjelman aikaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa vastaa Suomussalmen kunnan työllisyyspalvelut. Muiden vieraskielisten kotoutumishjelman aikaisesta ohjauksesta ja neuvonnasta kotoutumissuunnitelman toteuttamisessa vastaa asiakkaan tarpeen mukaan Suomussalmen kunnan maahanmuuttopalvelut tai Puolangan kunnan työllisyyspalvelut. Kunta vastaa myös opiskelun tai työn vuoksi kuntaan muuttaneiden vieraskielisten asiakkaiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Muut kuntien järjestämävastuulla olevat palvelut kotoutumisen edistämiseksi

Kotoutumishjelma voi lisäksi sisältää muita kuntien järjestämävastuulla olevia kotoutuja-asiakkaiden työllisyyttä, yrittäjyyttä, työ- ja toimintakykyä, maahanmuuttajien hyvinvointia ja terveyttä tai kotoutumista edistäviä palveluita sekä järjestö-, yhdistys- tai yhteisötoimintaan tai muuhun yhteiskunnan tai kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaan tutustumista ja siihen osallistumista. Kuvaa tarvittaessa palvelun järjestämistä eri kohderyhmien osalta.

Puolangan kunta järjestää nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palveluita maahanmuuttajille yhdenvertaisin perustein muun väestön kanssa.

Puolangan kunta on mukana useammassa eri hankkeessa, joiden avulla edistetään työelämävalmiuksien parantamista sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä. Edukai Oy:n hallinnoima Next Level-hankkeen tavoitteena on parantaa työllistymismahdollisuuksia Kainuussa sekä tukea kainuulaisia työnantajia ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden rekrytoinnissa. Hanke tarjoaa työnhakijoille ja työnantajille yksilöllistä, rinnalla kulkevaa palvelua työnhaun ja rekrytoinnin eri vaiheissa. Hanke järjestää työnhaun ja suomen kielen valmennusta sekä kortti- ja lyhytkoulutuksia. Hanke tarjoaa myös erilaisia käänös- ja tulkkauspalveluja sekä työpaikalle jalkautuvaa tukea työntekijän perehdytykseen ja ohjaukseen.

MAKEA-hanke tarjoaa yritysneuvontaa ja ohjausta vieraskielisille yrittäjille ja yrittäjiksi aikoville Kainuussa ja Koillismaalla. Hankkeen tavoitteena on parantaa vieraskielisten yrittäjyysosaamista sekä kehittää vieraskielisille suunnattuja työllisyys- ja neuvontapalveluita näillä alueilla.

Work & Stay - Kokonainen elämä Koillismaalla -hanke vuosina 2024-2025 tarjoaa yksilöllistä tukea maahanmuuttaneiden työllistymisen tueksi.